

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 23. mai 2023
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 23. mai 2023

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8962/23

Teema: Kosmose õiglane ja kestlik kasutamine
– Nõukogu järeldused (heaks kiidetud 23. mail 2023)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused kosmose õiglase ja kestliku kasutamise kohta, mille nõukogu võttis vastu 23. mail 2023 toimunud 3949. istungil.

Nõukogu järeldused kosmose õiglase ja kestliku kasutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- A. nõukogu 10. juuni 2022. aasta järeldusi ELi lähenemisviisi kohta kosmoseliikluse korraldamisele,¹ milles tehakse ettepanek kasutada komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 15. veebruari 2022. aasta ühisteatises „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele – ELi panus ülemaailmse probleemi lahendamiseks“² esitatud kosmoseliikluse korraldamise töömääratlust alusena ELi tasandil tehtavale tööle ja rahvusvahelistesse aruteludesse antava ELi panuse ettevalmistamisele;
- B. eesistujariigi 4. novembri 2021. aasta aruannet kosmoseliikluse korraldamise kohta³ kui verstaposti nõukogu poolt heaks kiidetud tegevuskavas, milles rõhutatakse vajadust töötada välja ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele, austades liikmesriikide pädevusi ja nende kavatsust jääda vastutavaks kosmoseliikluse korraldamise normide väljatöötamise, järelevalve ja jõustamise eest kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga;
- C. ELi ühist panust ÜRO avakosmose rahumeelse kasutamise komitee avakosmosetegevuse pikaajalise kestlikkuse suuniste rakendamisse⁴;

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR 1.

⁴ Dokument A/AC.105/C.1/2023/CRP.12 on kättesaadav aadressil https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf

1. TUNNISTAB, et kosmos on ülemaailmne ühisvara, mida kõik riigid võivad ilma igasuguse diskrimineerimiseta vabalt uurida ja kasutada võrdsuse alusel ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega,⁵ ning RÕHUTAB õigust kosmose vabale, õiglasele ja rahumeelsele kasutamisele ning sellele juurdepääsule kõigi rahvaste hüvanguks, olenemata nende majandusliku või teadusliku arengu tasemest või kosmosealase suutlikkuse tasemest; RÕHUTAB, et kosmose õiglane ja kestlik kasutamine peaks vastama praegustele vajadustele, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade võimet täita oma vajadusi;
2. TUNNISTAB, et kosmosetehnoloogia, -andmed ja -teenused on muutunud eurooplaste igapäevaelus asendamatuks ning seega tehnoloogia arengu ja innovatsiooni liikumapanevaks jõuks, luues töövõimalusi ja majanduskasvu, suurendades Euroopa konkurentsivõimet, toetades rohe- ja digipööret, kaitstes ELi ja selle kodanikke ning suurendades ELi vastupanuvõimet ja julgeolekut;
3. TUNNISTAB, et konkreetsed satelliidiorbiidid, eelkõige Maa-lähedased orbiidid, muutuvad kosmoseobjektide, näiteks kosmoseprügi ja satelliitide, sealhulgas mittemanööverdavate satelliitide suureneva hulga tõttu kiiresti ülekoormatuks ja ohtlikuks alaks, seades seeläbi ohtu kosmose kasutamise ja sellele juurdepääsu praegused ja tulevased võimalused; TULETAB MEELDE, et kosmoseobjektide enneolematult suur arv kasvab kiiresti ning kujutab endast otsest ohtu ohutule ja kestlikule orbiidil liiklemisele ja kosmosetegevusele; RÕHUTAB, et praegustes tingimustes suureneb kosmoseprügi hulk tulevase kosmosetegevuse tõttu veelgi, ning MÄRGIB, kui oluline on satelliitseire, kosmoseprügi seire ja kokkupõrke vältimise ning kosmosele ohutu juurdepääsu ja kosmosest naasmise võimekuse tagamine;
4. KUTSUDES liikmesriike ja komisjoni ÜLES edendama leevendusmeetmete rakendamist, et minimeerida tulevikus tekkida võivat kosmoseprügi, ning edendama teadusuuringuid kosmoseprügiga seotud olukorra parandamise üle, et hallata olemasolevat prügi kogust, suurendades samal ajal Euroopa konkurentsivõimet;

⁵ Eelkõige 27. jaanuari 1967. aasta leping põhimõtete kohta, mis reguleerivad riikide tegevust kosmose, kaasa arvatud Kuu ja teiste taevakehade uurimisel ja kasutamisel.

5. KINNITAB, et kosmose õiglase ja kestliku kasutamise saavutamiseks on olulised sellised tegurid nagu ohutus, turvalisus ja kestlikkus; KORDAB kosmoseliikluse korraldamist käsitleva ELi lähenemisviisi potentsiaali ja tähtsust kooskõlas nõukogu järeldustega ELi lähenemisviisi kohta kosmoseliikluse korraldamisele; PEAB TERVITATAVAKS suutlikkuse suurendamist ELi kosmose jälgimise ja seire konsortsiumi panuse ja hiljuti loodud ELi kosmose jälgimise ja seire partnerluse kaudu koostöös ELi Kosmoseprogrammi Ametiga, samuti selliste algatuste tugevdamist nagu ülemaailmsel tasandil tehtav koostöö, mille eesmärk on tagada kosmose ohutu, turvaline ja kestlik kasutamine;
6. JULGUSTAB komisjoni tihedas koostöös liikmesriikidega ja vajaduse korral kõrge esindajaga uurima nõudeid ohutu, turvalise ja kestliku kosmosetegevuse tagamiseks, võttes vajaduse korral arvesse julgeoleku ja kaitse aspekte, mida peavad järgima kõik satelliitteenuste pakkujad, kes pakuvad teenuseid ELile ja selle kodanikele, suurendades samal ajal Euroopa konkurentsivõimet, sealhulgas parimate tavade jagamise kaudu liikmesriikide vahel ja suutlikkuse suurendamise meetmete kaudu;
7. KUTSUB komisjoni ÜLES vahetama arvamusi liikmesriikidega ja uurima stimuleerivaid meetmeid, et julgustada satelliiditeenuse osutajaid kasutama riiklikul või rahvusvahelisel tasandil välja töötatud õiguslikult mittesiduvaid vahendeid, et edendada kosmose kestlikku kasutamist;
8. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES vahetama parimaid tavasid stardilubade andmise, ohutusmenetluste ja meetmete kohta, mille eesmärk on tagada kosmose kestlik kasutamine riiklike kosmosealaste õigusaktide alusel, et kehtestada ELi liikmesriikide vahel ühtsed lähenemisviisid, sealhulgas ühisteatises „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele – ELi panus ülemaailmse probleemi lahendamiseks“ ette nähtud vahendite abil;

9. TUNNISTAB, et arvesse tuleb võtta valgusreostuse ja eelkõige satelliitide kogumite elektromagnetiliste häirete mõju ning võtta kasutusele leevendusmeetmed, et minimeerida negatiivset mõju astronoomilistele vaatlustele ja teadusuuringutele kogu maailmas; PEAB TERVITATAVAKS ÜRO kosmose rahumeelse kasutamise komitee (UNCOPUOS) ja selle allkomiteede jõupingutusi selles valdkonnas;
10. TUNNISTAB kosmoseilmastikust tulenevat ohtu kosmosetaristule ja -teenustele ning elutähtsale maapealsele taristule ning INNUSTAB komisjoni koostöös liikmesriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuriga edasi arendama kosmoseilmastikuteenuseid, nagu on sätestatud kosmosemääruses;
11. RÕHUTAB, et kosmosepõhiste teenuste ja kosmosetegevuse käigus kasutatavad sagedused on piiratud loodusvara ning neid tuleb kasutada ratsionaalselt, tõhusalt ja ökonoomselt; ning INNUSTAB liikmesriike haldama sageduste litsentsimist, et toetada kosmose õiglast ja kestlikku kasutamist;
12. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES jätkama avakosmosetegevuse pikaajalise kestlikkuse 21 vabatahtliku suunise rakendamist; JULGUSTAB komisjoni ja kõrget esindajat koos liikmesriikidega järgima kooskõlastatud ja koordineeritud lähenemisviisi selle kohta, kuidas saavutada nende suuniste tõhus rakendamine, sealhulgas ELi kosmoseprogrammis ja austades samal ajal liikmesriikide pädevusi, et saavutada pikas perspektiivis kestlik Euroopa lähenemisviis; ON eelkõige SEISUKOHAL, et praegune nõue satelliitide ohutuks kasutuseks kõrvaldamiseks 25 aastat pärast kasutusea lõppu tuleks uuesti läbi vaadata; ning KUTSUB komisjoni ÜLES esitama ettepanekuid nõuete kohta, mida liikmesriigid peaksid kestlikkuse saavutamiseks arutama ning mille liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus võiksid vajaduse korral edastada asjaomastele rahvusvahelistele foorumitele;

13. JULGUSTAB komisjoni astuma vajalikke samme, et liit saaks vajadusel deklareerida, et EL kiidab heaks õigused ja kohustused, mis tulenevad ÜRO avakosmoselepingute ja konventsioonide kohasest päästealasest kokkuleppest, kosmoseobjektide tekitatud kahju eest rahvusvahelise vastutuse konventsioonist ja registreerimise konventsioonist;
 14. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES püüdlema suuniste ülemaailmse rakendamise poole, mille tulemuseks võib olla kosmose ohutu ja kestlik kasutamine kooskõlas ÜRO kosmose rahumeelse kasutamise komitee ja selle allkomisjonide tööga, ning TUNNISTAB vajadust mitmepoolsel tasandil veelgi edendada kosmose ohutuse, turvalisuse ja kestlikkuse säilitamist.
-